

Kempeleen asemakaavan muutos Rautatiealueen tarkistukset Luonnosvaiheen palautteet ja vastineet

Keskusta/Asemanseutu, Ristisuo, Riihivainio,
Ollakka (101/002, 003, 005, 006)
Hakamaa/Hakamaa (103/011)
Väärälänperä/ Väärälänperä (210/024)

Sisällysluettelo

Asianumero: 244Dno-2024-15 Luonnosvaiheen palautteet ja vastineet 20.2.2024	1
Nähtävilläolon aikana saapunut palaute	3
Saapuneet lausunnot ja niiden vastineet	4
DNA Tower Finland Oy	4
Kempeleen Vesihuolto Oy	5
Oulun seudun liikenne.....	6
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	7
Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologinen kulttuuriperintö	15
Pohjois-Pohjanmaan museo, rakennettu kulttuuriympäristö.....	17
Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos.....	19
Suomen Erillisverkot Oy	20
Telia Finland Oyj	21
Väylävirasto	22
Mielipiteet ja niiden vastineet.....	25
Mielipide 1.....	25

Nähtävilläolon aikana saapunut palaute

Kaavaluonnosaineisto oli nähtävillä 20.11. - 20.12.2024. Kuulemisaikana pyydettiin lausunnot viranomaisilta ja muilta kaavahankkeen osallisilta. Kaavaluonnosta ja alikulun yleissuunnitelmaa esiteltiin yleisötilaisuudessa 4.12.2024.

Aineistosta saapui kymmenen (10) viranomaislausuntoa seuraavilta viranomaisilta:

- Dna Tower Finland Oy
- Kempeleen Vesihuolto Oy
- Oulun seudun liikenne
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologinen kulttuuriperintö
- Pohjois-Pohjanmaan museo, rakennettu kulttuuriympäristö
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
- Suomen Erillisverkot Oy
- Telia Finland Oyj
- Väylävirasto

Lisäksi Oulun seudun Ympäristötoimi ilmoitti, että ei anna lausuntoa kaavahankkeeseen. Luonnoksesta saapui lisäksi yksi (1) osallisen mielipide.

Palaute ja vastineet on käsitelty kunnanhallituksessa **10.3.2025 § xx.**

Saapuneet lausunnot ja niiden vastineet

DNA Tower Finland Oy

3.12.2024

Kempeleen kunta

Tekniset palvelut / Kaavoitus

PL 12

90441 Kempele

kirjaamo@kempele.fi

ASIANUMERO: 244Dno-2024-15 Kempeleen asemakaavan muutos, rautatiealueen tarkistukset

MIELIPIIDE RAUTATIEALUEEN ASEMAKAAVA MUUTOS, RAUTATIEALUEEN TARKISTUKSET

Dna Tower Finland Oy on palvelun tarjoaja, joka rakennuttaa, ylläpitää sekä vuokraa antenni- ja laitetilaa langatonta tiedonsiirtoa tarvitseville verkko-operaattoreille.

Ilmoitamme, että kaavaluonnokseen kaavoitettu ET-alue on puoleltamme hyväksytty. Kohteeseen on tavoite rakentaa 42 metriä korkea putkimasto ja sen juurelle n. 10m² kokoinen laitetilarakennus. Kohde tulee korvaamaan nykyisen Kempeleen Asemantiellä sijaitsevan mastokohteen.

Oulussa 3.12.2024

Paula Huttu
rakennuttaja
Paula Huttu, paula.huttu@dna.fi
p. 044-044 1298

Vastine DNA Tower Finland Oy:lle:

Lausunto ei aiheuta muutoksia ehdotusvaiheen kaava-aineistoon. Luontoympäristön säilymistä koskevan palautteen vuoksi maston merkintätapa muutetaan ehdotusvaiheen karttaan ohjeelliseksi, mikä mahdollistaa maston ja laitetilan sijoittamisen puustoa säästävästi maastokatselmoinnin perusteella.

Kempeleen Vesihuolto Oy

Kurikkatie 14, 90440 KEMPELE
(08) 8828 300

LAUSUNTO

16.12.2024

Kempeleen kunta
kirjaamo@kempele.fi, kaavoitus@kempele.fi

VIITE: 244Dno-2024-15
Kempeleen asemakaavan muutos, rautatiealueen tarkistukset.

Kempeleen Vesihuolto oy:n lausunto

Kempeleen Vesihuolto oy edellyttää että nykyiset vesihuollon runkolinjat voidaan säilyttää sijoillaan ja että kaavoituksessa huolchditaan niille johtoaluevaraukset. Rautatien suunnittelu on kesken, on vielä epäselvää minkä verran johtosiirtotarpeita ratasuunnitelmasta aiheutuu. Kaavaprosessin aikana on syytä huomioida se että radan alittaviin itä-länsisuuntaisiin vesihuoltolinjoihin voi tulla rautatiesuunnittelusta aiheutuvia muutostarpeita. Käytännössä nämä muutokset olisivat sellaisia että johtoja pitää rakentaa uudelleen vanhan johdon viereen: Uusien johtojen sijoittaminen aiempaa pitempien suojaputkien sisään, suojaputket rata-alueen reunalta toiselle.

Harri Lahtinen
verkostopäällikkö

Vastine Kempeleen Vesihuolto Oy:lle:

Jatkosuunnittelussa pyritään ottamaan huomioon vesihuollon säilytettävät runkolinjat ja johtosiirtotarpeet. Kempeleen Vesihuolto Oy:n lausunnon liitteenä olleessa verkostokartassa olevat säilytettävät linjat on osoitettu ehdotusvaiheen karttaan niiltä osin kuin ne ovat sijoittuneet muille kuin liikennealueille. Johtosiirtotarpeista on keskusteltu ratasuunnittelun ja Asemantie-Kaartotie joukkoliikennealikulkuun suunnittelun yhteydessä.

Oulun seudun liikenne

18.12.2024

Kempeleen kunta
Tekniset palvelut/
Kaavoitus
kirjaamo@kempele.fi

Oulun seudun liikenteen lausunto Kempeleen rautatiealueen tarkistukset asemakaavaluonnoksesta

Meillä ei ole lausuttavaa tähän lausuntopyyntöön. Asemakaavaluonnoksen joukkoliikenteen kannalta tärkein muutos on uuden alikulkukäytävän toteuttaminen. Olen ollut mukana joukkoliikennekadun yleissuunnittelussa, johon kaavaselostuksessa viitataan. Yhteistyö Kempeleen kunnan edustajien sekä suunnittelukonsultin kanssa oli kiitettävällä tasolla. Jos kaavatyön edetessä tulee uusia liikenteellisiä muutoksia koskien joukkoliikenteen reittejä tai mahdollisia tulevia liikennöintialueita, tulisi ottaa yhteyttä Oulun seudun liikenteen suunnittelijoihin.

Oulun seudun liikenne
Joukkoliikennesuunnittelija
Samuli Siltala
samuli.siltala@ouka.fi
044 703 2028

Vastine Oulun seudun liikenteelle:

Lausunto merkitään tiedoksi. Lausunto ei aiheuta muutoksia ehdotusvaiheen kaava-aineistoon.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Lausunto

1 (6)

20.12.2024

POPELY/655/2024

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö

Alueidenkäyttöryhmä

Asemakaavan muutos kohdistuu alueelle Keskusta/Asemanseutu, Risti-suo, Riihivainio (101/002, 003, 005 ja 006) ja Hakamaa/Hakamaa (103/011) sekä Väärälänperä/Väärälänperä (210/024). Lisäksi muutos koskee rautatiealuetta ja sen läheisyyteen sijoittuvia puisto-, lähivirkistys-, suojaviher- sekä maa- ja metsätalousalueita. Alueella on vireillä Liminka-Oulu-kaksoisraiteen ratasuunnitelman laatiminen. Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on mahdollistaa Kempeleen aseman itäpuolisen laiturin rakentaminen ja liikennejärjestelyt Asemantie-Kaartotie kohdalla sekä melurakenteet radan varressa ratasuunnitelman mukaisesti kunnan maankäytön suunnitelmiin yhteensovittaen.

Melualueiden osalta ELY-keskus pitää hyvänä ratkaisuna melualueelle sijoittuvien nykyisten viheralueiden osoittamista pääsääntöisesti suojaviheralueina (EV) eikä puistoina.

Rakennetun kulttuuriympäristön osalta ELY-keskus yhtyy Pohjois-Pohjanmaan museon 13.12.2024 kaavaluonnoksesta antamaan lausuntoon asemanseudun arvokkaiden rakennusten kaavamerkinnöistä ja -määräyksistä. Lähtötietojen osalta kaavaselostukseen olisi hyvä lisätä yksilöidympää tietoa ja havainnollistavia valokuvia maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön, Valtion rautatiealueen, rakennuksista ja ympäristöstä. Kaavaselostuksen nykyinen sisältö ei avaudu tältä osin aluetta vähemmän tunteville.

Yleisten asemakaavamääräysten teemoittainen ryhmittely parantaisi määräysten luettavuutta. Yleisesti kaavaselostukseen olisi hyvä referoida hieman laajemmin kaavaratkaisuun vaikuttavien erillisselvitysten sisältöä.

Happamien sulfaattimaiden ja Kempeleenharjun vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen osalta ELY-keskus toteaa, että vaikka osa kaava-alueesta sijoittuu sekä pohjavesialueelle että alueelle, jossa happamien

sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys on suuri, ei kaavaluonnoksessa ole ohjattu happamien sulfaattimaiden käsittelyä ja huomioimista rakentamisessa kuin läjityksen osalta. Vaikutusten arviointia ja kaavamääräyksiä tulee täydentää näiltä osin. Happamia sulfaattimaita ja ohjeellista läjitysalueita (ml) koskevat kaavamääräykset ovat myös osin ristiriidassa kaavaluonnoksen pohjavesiä koskevien määräysten kanssa. Läjitysalueen sijoittumista luonnoksen mukaiselle alueelle ei ole perusteltu.

Luonnonsuojeluryhmä

Kaava-alueen luonnonympäristöä koskevat tiedot perustuvat kahteen eri tekijöiden eri aikoina laatimaan luontoselvitykseen. Pohjoisin osa sisältyy selvitykseen "Kempeleen Hakamaan ja Kuivalanperän luonto- ja maisemaselvitys" (Maisema-arkkitehtitoimisto Väyrynen, 19.10.2022) ja Väärälänperän kohdalta etelään oleva alue selvitykseen "Komeetantien ympäristön luontoselvitys" (Macon, päivämätön).

Komeetantien ympäristön luontoselvitys on maastonselvitysten ajoituksen ja toteutusten, käytettyjen menetelmien ja raportoinnin osalta puutteellinen. Raportti on vaikeaselkoinen ja epäohjonmukainen eikä tuloksia ole esitetty selkeästi kartoilla. Aluekuvauksissa ei keskitytä olennaiseen. ELY-keskus suosittelee vahvasti, että jatkossa luontoselvityksiä tilatessaan kunta edellyttäisi luontoselvitysoppaan "Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi: Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle – 2. korjattu painos" (Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023) mukaisia menetelmiä ja raportointia.

Hakamaan ja Kuivalanperän luontoselvitys koskee kaavarajausta hyvin vähäisiltä osin.

Viitasammakon potentiaalisten lisääntymis- ja levähdyspaikkojen tarkastelu kaava-alueella pohjautuu kahteen edellä mainittuun selvitykseen sekä Väyläviraston teettämään liito-orava- ja viitasammakkoselvitykseen v. 2022 Tampere-Oulu-ratavälillä. Missään em. selvityksistä ei ole tunnistettu kaava-alueen radanvarsilta viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvia oja tai muita kosteikkoja, mutta ELY-keskus katsoo, että minkään em. selvityksen tietojen perusteella ei myöskään voi yksiselitteisesti sulkea pois mahdollisuutta, että radanvarsien ojissa olisi lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Hakamaan ja Komeetantien ympäristön luontoselvitysten raportointi on puutteellista sikäli, että viitasammakon kutuääntelyn kuuntelupaikkoja ei ole ilmoitettu eikä ole mahdollista arvioida, onko selvitys maastotöiden riittävä. Komeetantien selvityksissä olosuhteet kutuääntelyn havaitsemiseksi eivät ole olleet hyvät, mikä aiheuttaa suurta epävarmuutta. Väyläviraston selvitys puolestaan on Liminka-Oulu-välillä niin ylimalkainen, ettei sen perusteella pysty tekemään lopullisia johtopäätöksiä. Toisaalta myöskään erityisen hyvin lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvia ojaympäristöjä ei ole osoitettavissa. ELY-keskus katsoo, että näiltä osin kaavavalmistelu voi edetä, koska paikallisesti tilanne maastossa voi joka tapauksessa muuttua, ja yksityiskohtaisessa hankesuunnittelussa on arvioitava lopullinen selvitystarve ja mahdollinen poikkeuslupien tarve.

Lepakoita on kartoitettu detektorilla yhtenä yönä heinäkuussa. Kartoituksesta ei ilmene raportista, eikä raportista myöskään ilmene, onko kaava-alueella lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvia kohteita (rakennukset ja rakenteet, kolopuut ym.). Lepakoista ei myöskään tehty havaintoja. Selvityksen perusteella ei pysty suoraan tekemään mitään johtopäätöksiä lepakoiden kannalta tärkeiden ympäristöjen olemassa olosta kaava-alueella. Vanhassa asemarakennuksessa voi esimerkiksi olla rakenteita, jotka voivat soveltua lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi.

Komeetantien ympäristön luontoselvityksessä tehtyä pesimälinnustaselvitystä ei voida pitää erityisen asiantuntevasti tehtynä eikä luotettavana kaava-alueen pesimälinnuston kartoituksena. Toukokuussa tehtyjen kahden kartoituskerran vuorokaudenaika oli liian myöhäinen asianmukaiseen selvitykseen. Heinä- ja elokuussa pesimälinnustokartoitusta ei ylipäätään enää tehdä, koska poikueet ovat jo lennossa. Koska kartoituslaskentaa ei ole tehty lainkaan kesäkuussa, myöhäiset pesijät ovat jääneet havaitsematta. Menetelmää ei ole kuvattu riittävällä tarkkuudella ja kartoitusreitit ei ole esitetty. Tulosten raportointi koskee laajempaa aluetta kuin kaava-alue eikä siitä pysty päättelemään, onko radanvarren suojaviheralueiksi osoitetuilla alueilla merkitystä pesimälinnuston kannalta, varsinkin kun viitaukset kuvanumeroihin ovat virheelliset.

Komeetantien ympäristön luontoselvityksessä luontotyyppien ja kasvillisuuden osalta raportointi on epäselvää karttojen puutteellisuuden ja sekavan kuvien numeroinnin takia. Luontotyyppejä ei ole asianmukaisesti nimetty eikä huomionarvoisia luontokohteita ole rajattu kartoille, esimerkiksi osa-alueen 1 (Hakamaan alue) lehtomainen metsäkuvio. Niittykasvillisuutta ei ole asianmukaisesti luokiteltu eikä entisiä peltoja ole erotettu niityistä. Kasvillisuustyyppien tunnistamisella ja nimeämisellä voidaan välttää pitkät ja hankalalukuiset lajilistaukset.

Kaava-alueen nykytilan kuvausta tulisi tarkentaa esim. numeroimalla osa-alueet ja laatimalla niistä lyhyt kuvaus. Kaavan vaikutusten arviointia tulisi tarkentaa varsinkin, jos EV-merkinnällä osoitetuilla alueilla tunnistetaan paikallisesti arvokkaita luontokohteita. Vaikutusarvioinnin kannalta ei ole relevanttia esimerkiksi se, että uusi katuyhteys sijoittuu tervapääskyn havaintoalueelle. Vaikutusarvioinnissa pitää tunnistaa kaavan merkittävät vaikutukset. Lisäksi vaikutusarvioinnissa tulee osoittaa, miten on varmistuttu siitä, että kaavan toteuttaminen ei heikennä tai hävitä luontodirektiivin tiukasti suojeltujen eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Ympäristönsuojeluyksikkö

Melu

Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelman mukaisia meluntorjuntaratkaisuja ei ole esitetty kaavakartalta eikä kaavamääräyksissä. Meluntorjuntarakenteet tulee osoittaa kaavakartalla, esittää niiden likimääräinen sijainti ja likimääräinen korkeusasema sekä antaa niitä koskeva kaavamääräys.

Kaavaselostuksessa ei ole esitetty perusteluita seuraavalle kaavamääräykselle: *"Mikäli kortteliin sijoitetaan päiväkotitai sosiaali- ja terveystalot,*

tulee ulkovaipan ääneneristys suunnitella ja toteuttaa siten, että ääneneristys on sisätiloissa vähintään 30 desibeliä ja impulssimaisen, kapeakaistaisen tai pienitaajuisen melun keskiäänitaso ei ylitä nukkumiseen tai lepoon käytettävissä huoneissa 25 desibeliä."

Myöskään korttelialueen P/s -81 osalta ei ole esitetty perusteluita indeksin kaavamääräykselle: *Indeksi osoittaa, että korttelialueen rakennuksissa, joiden käyttö on herkkää yöaikaiselle melulle, on ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden ääneneristävyuden liikennemelua vastaan oltava vähintään 44 dB.*

Kaavaselistusta tulee täydentää näiltä osin.

Pohjavedet

Selostuksessa sivulla 13 todetaan, että *"suunnittelualue 2 sijoittuu pohjois- ja eteläpäättään lukuun ottamatta vedenhankinnan kannalta tärkeälle pohjavesialueelle"* ELY-keskus tarkentaa, että kyseessä on Kempeleenharjun pohjavesialue, ja oikea termi pohjavesialueen luokasta on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Tämä on vesienhoitolain mukainen termi (VMJL 2 a luku)

Kohdassa 6.5 Vaikutukset vesistöihin ja pohjavesiin todetaan ainoastaan, että *"kaava ei merkittävästi lisää läpäisemättömän pinnan määrää nykytilasta."* Vaikutusten arviointia tulee täydentää ehdotusvaiheessa.

Selostuksessa ei ole esitettyä karttaa, jossa olisi pohjavesialuerajat näkyvissä. Selostus ei myöskään sisällä perustietoja Kempeleenharjun pohjavesialueesta. Selostusta on syytä täydentää näiltä osin.

Kaavassa tulee kiinnittää huomiota rakenteiden ja rakennusten perustamistaan ja -syvyyteen niiltä osin, kun rakentaminen ym. toimenpiteet sijoittuisivat happamien sulfaattimaiden esiintymisalueelle tai vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle. Happamien sulfaattimaiden osalta on syytä huomioida Ympäristöministeriön opas (Happamien sulfaattimaiden kansallinen opas rakennushankkeisiin, Ympäristöministeriön julkaisuja 2022:3).

Pohjavesialuetta koskeviin määräyksiin on syytä lisätä alla olevat kohdat ja tarkentaa että kyse on vedenhankintaa varten tärkeästä pohjavesialueesta:

- Pohjavesialueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17§) sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.
- Rakennukset on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen eikä virtauksiin. Maanalaiset kellarikerrokset ovat sallittuja, jos ne voidaan toteuttaa pohjavedenpintaa alentamatta, siten että rakentaminen toteutetaan vähintään kaksi metriä luotettavasti todetun pohjaveden pinnan yläpuolelle.

- Lämmitysöljysäiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus. Alueella ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida muita nestemäisiä polttoaineita eikä pohjavettä vaarantavia aineita.
- Pohjavesialueelle suunniteltujen muutos- ja korjaustöiden mahdollisista vaikutuksista pohjaveden laatuun on oltava yhteydessä joko rakennusvalvontaan tai kunnalliseen ympäristönsuojeluviranomaiseen.
- Katu- /liikennealueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida.

Lisäksi ELY-keskus toteaa, että rakentamisen yhteydessä jäävien maamassojen läjitykseen on kaavaluonnoksessa osoitettu paikka Kempeleenharjun pohjavesialueelta (ohjeellinen läjitysalue ml) ja tarkemmin sanottuna pohjavesialueen varsinaiselta muodostumisalueelta. Läjitysalueeksi sopivampi paikka tulisi löytää pohjavesialueen ulkopuolelta eritoten, kun läjitettävät maamassat saattavat olla peräisin alueelta, jolla happamien sulfaattimaiden esiintymisriski on suuri.

Vesistöyksikkö

Vesistöyksiköllä ei ole huomauttamista kaavaluonnoksesta hulevesien osalta.

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue huomauttaa, että Ketolanperäntiellä (mt 816) ratasillan kohdalla kaavakartalta puuttuu eritasoristeystä osoittava kaavamerkintä (e). Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueella ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt alueidenkäytönasiantuntija Elina Saine ja ratkaissut alueidenkäyttöryhmän päällikkö Taina Törmikoski.

Lausunnon valmisteluun ovat lisäksi osallistuneet ylitarkastajat Maarit Vainio (luonnonsuojelu), Kaisa Pikkarainen (melu) ja Maria Ekholm-Peltonen (pohjavedet) sekä vesitalousasiantuntija Riku Sanaksenaho (hulevedet) ja liikennejärjestelmävastaava Minna Nikula (liikenne).

Tiedoksi

Luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö / Maarit Vainio

Ympäristönsuojeluyksikkö / Kaisa Pikkarainen, Maria Ekholm-Peltonen

Vesistöyksikkö / Riku Sanaksenaho

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue / Minna Nikula

Yhteystiedot

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue, luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö, alueidenkäyttöryhmä, alueidenkäytönasiantuntija Elina Saine, puh. 0295 038 432

Vastine Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle:

Kempeleen ottaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnossa nostetut asiat jatkosuunnittelussa huomioon. Käsillä oleva asemakaavahanke on teknisluonteinen, toteava putkikaava, jossa sovitetaan yhteen vireillä olevan Liminka-Oulu -ratasuunnitelman ja Asemantien joukkoliikennealikulun yleissuunnitelman aluevaraus- ja yhteystarpeita. Joukkoliikennealikulun yleissuunnitelma on valmistunut marraskuussa 2024. Kaavaluonnosaineisto on ollut nähtävillä 20.11. - 20.12.2024 kunnan verkkosivuilla ja ratasuunnitelma sen jälkeen 17.12.2024 - 16.01.2025 Väyläviraston yleisessä tietoverkossa. Samanaikaiset suunnitteluprosessit mahdollistavat kunnan maankäytön suunnitelmien huomioimisen ratasuunnitelmassa, mutta haastavat aikataulullisesti ja prosessien päällekkäisyyden takia.

Vastine alueidenkäyttöryhmälle:

- Rakennetun kulttuuriympäristön osalta kaavaselostukseen lisätään yksilöidympää tietoa maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristökohteen ”Rautatiealueen rakennukset” rakennuksista ja ympäristöstä.
- Yleiset asemakaavamääräykset ryhmitellään teemoittain.
- Kaavaratkaisuun vaikuttavien erillisselvitysten sisältöä referoidaan laajemmin.
- Happamia sulfaattimaita koskevia kaavamääräyksiä ja vaikutustenarviointia täydennetään seuraavalla yleismääräyksellä: *Asemakaava-alueella saattaa esiintyä/esiintyy todennäköisesti happamia sulfaattimaita. Rakennussuunnittelun yhteydessä tulee selvittää happamien sulfaattimaiden ja potentiaalisesti happamien sulfaattimaiden esiintyminen ja niiden vaikutus suunnitelmaratkaisuihin. Happamoitumisriski on otettava huomioon rakenteiden suunnittelussa, kaivutöissä, massanvaihdoissa ja maa-aineksen läjityksessä happamoitumishaittojen ennaltaehkäisemiseksi. Alueelle ei saa rakentaa kellareita.*
- Uusi Komeetantien ympäristön alueelle valmistunut rakennettavuusselvitys lisätään ehdotusvaiheen aineistoon ja sen tulokset kuvataan kaavaselostukseen.
- Läjitysalueen sijoittaminen kaavan mukaiselle alueelle perustellaan paremmin.

Vastine luonnonsuojeluryhmälle:

- Kunta edellyttää jatkossa luontoselvityksiä tilatessaan esitetyn luontoselvitysoppaan mukaisia menetelmiä ja raportointia. Tarjouspyynnöissä kiinnitetään myös parempaa huomiota selvitysten rajauksiin ja oikea-aikaisuuteen, jotta selvitykset palvelisivat paremmin käsillä olevaa kaavahanketta. Kritisoidut luontoselvitykset on nyt tehty kaavamuuotosaluetta laajempia suunnitteluhankkeita varten. Kunta lisäksi joutui laajentamaan kaavamuuotosaluetta ja selvitysalueita kesken kaavahankkeen, minkä vuoksi luontoselvittäjästä riippumattomista syistä kaikkien alueiden kartoitus ei ole ollut oikea-aikaista.
- Komeetantien ympäristön luontoselvityksen raportissa havaitut raportointia, kartoitusmenetelmien kuvausta, luontotyyppien määrittämistä, johtopäätöksiä ja suosituksia sekä virheellisiä kuvaviittauksia koskevat puutteet on korjattu ehdotusvaiheen aineistoon.

- Tarkennetaan nykytilan kuvausta ja vaikutusten arviointia erityisesti niillä EV-alueilla, joilla tunnistetaan paikallisesti arvokkaita luontokohteita. Täydennetään vaikutustenarviointia kaavan merkittävien vaikutusten osalta.

Vastine ympäristösuojeluyksikölle:

Melu:

- Kaavassa varataan tilaa ratasuunnitelman mukaisille meluntorjuntarakenteille. Kaavakartalle lisätään meluntorjuntarakenteiden likimääräinen sijainti. Kaavaselostuksen asemakaavan kuvausta koskevaa osuutta täydennetään meluntorjuntarakenteiden osalta.
- Kaavaselostukseen perustellaan P-korttelia koskeva ulkovaipan ääneneristysvaatimusta ja indeksiä -81. Indeksiä muokataan seuraavasti: *Indeksi osoittaa, että korttelialueen rakennuksissa, joiden käyttö on herkkää yöaikaiselle melulle, tulee ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden ääneneristys liikennemelua vastaan toteuttaa siten, ettei hetkellisen maksimiäänitason raja 45 dB rakennuksen sisätiloissa ylity.*

Pohjavedet:

- Korjataan pohjavesialueen luokkaa koskeva termi.
- Täydennetään vaikutustenarviointia läpäisemättömän pinnan määrän osalta.
- Täydennetään perustietoja ja kartta Kempeleenharjun pohjavesialueesta.
- Muutetaan Kempeleenharjun pohjavesialuetta koskeva viivamerkintä muotoon: *Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Alueella ei saa tehdä pohjaveden laatua ja määrää vaarantavia toimenpiteitä. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17§) sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta. Tarvittaessa toimenpiteistä tulee pyytää Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.*
- Lisätään yleismääräykset:
 - o *Alueella öljysäiliöt sekä muut pohjaveden puhtautta vaarantavien aineiden säiliöt ja varastot tulee sijoittaa maan päälle ja varustaa katoksellisella suoja-altaalla. Tällä alueella ei sallita sellaista uutta teollisuutta tai muuta siihen verrattavaa toimintaa, jossa valmistetaan, varastoidaan tai käytetään toiminnassa pohjavettä vaarantavia kemikaaleja tai muita aineita. Maanalaiset öljysäiliöt tulee poistaa käytöstä 5 vuoden kuluessa kaavan vahvistamisesta.*
 - o *Rakennukset on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen eikä virtauksiin. Pohjavesialueelle suunniteltujen muutos- ja korjaustöiden mahdollisista vaikutuksista pohjaveden laatuun on oltava yhteydessä joko rakennusvalvontaan tai kunnalliseen ympäristönsuojeluviranomaiseen.*
 - o *Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida.*
- Lisätään happamia sulfaattimaita koskeva uusi yleismääräys:
 - o *Asemakaava-alueella saattaa esiintyä/esiintyy todennäköisesti happamia sulfaattimaita. Rakennussuunnittelun yhteydessä tulee selvittää happamien*

sulfaattimaiden ja potentiaalisesti happamien sulfaattimaiden esiintyminen ja niiden vaikutus suunnitelmaratkaisuihin. Happamoitumisriski on otettava huomioon rakenteiden suunnittelussa, kaivutöissä, massanvaihdossa ja maa-aineksen läjityksessä happamoitumishaittojen ennaltaehkäisemiseksi. Alueelle ei saa rakentaa kellareita.

- Perustellaan läjitysalueen tarve ja yleismääräystä muutetaan seuraavasti:
 - o *Suojaviheralueelle osoitettuun maastonmuotoiluun voidaan käyttää rakentamisen yhteydessä syntyviä ylijäämämaita hyväksytyn puistosuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman mukaan. Pilaantuneita maita ja happamia sulfaattimaita ei saa käyttää maastonmuotoilun rakentamiseen alueella.*

Vastine liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelle:

- Lisätään eritasoristeystä tarkoittava kaavamerkintä (e) Ketolanperäntien (mt 816) ratasillan kohdalle.

Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologinen kulttuuriperintö

Lausunto

1(2)

05.12.2024

OUKA/791/10.02.01/2024

Kempeleen kunta
Tekniset palvelut / Kaavoitus
PL 12
90441 Kempele
(kirjaamo@kempele.fi)

Viite Lausuntopyyntöne 20.11.2024

Asia **KEMPELE rautatiealueen tarkistukset, asemakaavan muutos luonnos / arkeologia**

Kempeleen kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa koskien Rautatiealueen tarkistuksen asemakaavamuutoksen luonnosta. Asemakaavan muutos kohdistuu tilasto- ja pienalueille Keskusta/Asemanseutu, Ristisuo, Riihivainio (101/002, 003, 005 ja 006) ja Hakamaa/Hakamaa (103/011) sekä Väärälänperä/Väärälänperä (210/024). Tämä museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Asemakaavan muutos (298,1 ha) koskee Kempeleen asemakaavan kortteliä 3026, kortteliin 3028 tonttia 1, kortteliä 5000 ja niihin liittyviä katu- viheralueita. Lisäksi muutos koskee rautatiealuetta ja sen läheisyyteen sijoittuvia puisto-, lähivirkistys-, suojaviher- sekä maa- ja metsätalousalueita. Alueella on vireillä Liminka-Oulu -kaksoisraiteen ratasuunnitelman laatiminen. Kunnan maankäytön suunnitelmien tarkoituksena on kehittää aluetta liikenteen solmukohtana rakentamalla uusia toimintoja ja yhteyksiä aseman itäpuolelle ja yhdistämällä Kaartotie Asemantiehen joukkoliikennealikulun avulla. Tällä asemakaavan muutoksella Kempeleen kunnan tavoitteena on mahdollistaa Kempeleen aseman itäpuolisen laiturin rakentaminen ja liikennejärjestelyt Asemantie-Kaartotie kohdalla sekä melurakenteet radan varressa ratasuunnitelman mukaisesti kunnan maankäytön suunnitelmiin yhteensovittaen.

Suunnittelualue on laajentunut merkittävästi osallistumis- ja arviointisuunnitelman jälkeen, minkä vuoksi museolta on pyydetty jo kertaalleen lausunto hakealueen laajentumisesta ja siihen mahdollisesti liittyvästä lisäselvitystarpeesta. Museo on lausunnut osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 22.2.2024 ja täydentävästä lisäselvitystarpeesta 9.7.2024. Sittenmin suunnittelualue on edelleen laajentunut luonnosvaiheessa nähdyn mukaiseksi.

Viimeisin suunnittelualueen arkeologinen inventointi on toteutettu vuoden 2023 aikana liittyen kaksoisraiteen suunnitteluun (*Liminka, Kempele ja Oulu. Liminka – Oulu osuuden kaksoisraiteen suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2023 / Mikrolitti Oy*). Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös *Kuusela* (muinaisjäänöstunnus 24404001), joka on rautakautinen hautapaikka ja löytöpaikka. Kohde on esitelty kaavaselvityksen luvun 3 kohdassa *Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot*. Lisäksi suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee historiallinen

asuinpaikka *Rautio-Havana* (1000052121) sekä rautakautinen irtolöytöpaikka *Asemanseutu* (1000048840).

Kaavaluonnoksen mukaan kiinteän muinaisjäännöksen *Kuusela* eteläpuolella oleva metsikkö tullaan osoittamaan kaavamerkinnällä EV *Suojaviheralue*, eikä alueelle osoiteta muuttuvaa maankäyttöä. Lisäksi muinaisjäännöksen itäpuolelle on osoitettu pp/h *Jalankululle ja pyöräilylle varattu katu/tie, jolla huoltoajo on sallittu*. Kaavamääräys ei ole muuttamassa olennaisesti alueen käyttötapaa, sillä alueella on tällä hetkellä rautatiealueelle rakennettu pyörätie.

Historiallinen asuinpaikka *Rautio-Havana* on merkitty Kempeleen Taajaman osayleiskarttaan paikallisesti merkittävänä kulttuurihistoriallisena kohteena merkinnällä 15. *Osuuskassa (Rautio-Havana), Asematie 5*. Kaavamääräyksen mukaan kohteen osalta on otettava huomioon, että mikäli maankäyttö olennaisesti muuttuu kaavan mahdollistamalla tavalla tai niiden alueelle muuten suunnitellaan käyttötarkoitukseltaan nykyisestä poikkeavaa maankäyttöä, tulee selvittää onko suunnitelmilla tai hankkeilla vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön. Kohteen *Rautio-Havana* välittömään läheisyyteen on osoitettu kaavamerkintä LPA Autopaikkojen korttelialue sekä ohjeellinen yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa. Kyseinen kaavamerkintä ei poikkea jo voimassa olevasta asemakaavasta. Vuodelta 1946 peräisin olevan ilmakuvan perusteella alue on ollut peltokäytössä, joten museon arvion mukaan alueella mahdollisesti sijainneet vanhemmat arkeologiset kerrokset ovat todennäköisesti jo tuhoutuneet alueelta LPA. Asia on myös todettu Kempeleen Taajaman osayleiskaavan selostuksessa.

Kohde *Asemanseutu* on rautakautinen löytöpaikka, joka on määritelty vuoden 2023 inventoinnissa irtolöytöpaikaksi. Alueelta ei löydetty mitään muinaisjäännöksen viittaavaa.

Pohjois-Pohjanmaan museo arvioi, että kaavamuutoksella ei ole vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön. Museolla ei ole huomautettavaa Rautatiealueen tarkistuksen asemakaavamuutoksen luonnoksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Pasi Kovalainen
Kulttuuriperintötyön johtaja

Matleena Riutankoski
Arkeologi

Tiedoksi

Museovirasto / Kulttuuriympäristöpalvelut
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / Alueidenkäyttöyksikkö

Vastine Pohjois-Pohjanmaan museolle arkeologian osalta:

Lausunto ei aiheuta muutoksia ehdotusvaiheen kaava-aineistoon. Täydennetään vaikutusten arviointia lausunnon mukaisesti kappaleeseen 6.6.

Pohjois-Pohjanmaan museo, rakennettu kulttuuriympäristö

Lausunto

1(2)

11.12.2024

OUKA/791/10.02.01/2024

Kempeleen kunta
Tekniset palvelut / Kaavoitus
kirjaamo@kempele.fi

Viite Lausuntopyyntöne 19.11.2024

Asia **Kempele, Kempeleen rautatiealueiden asemakaavatarkistusten luonnosvaihe / rakennettu kulttuuriympäristö**

Kempeleen kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa koskien Rautatiealueen tarkistuksen asemakaavamuutoksen luonnosta. Kaavaluonnos ja -selustus on päivätty 7.11.2024. Tämä lausunto koskee rakennettua kulttuuriympäristöä ja arvokkaita maisema-alueita.

Asemakaavan muutos kohdistuu tilasto- ja pienalueille Keskusta/Asemanseutu, Ristisuo, Riihivainio (101/002, 003, 005 ja 006) ja Hakamaa/Hakamaa (103/011) sekä Väärälänperä/Väärälänperä (210/024). Lisäksi muutos koskee rautatiealuetta ja sen läheisyyteen sijoittuvia puisto-, lähivirkistys-, suojaviher- sekä maa- ja metsätalousalueita. Alueella on vireillä Liminka-Oulu -kaksoisraiteen ratasuunnitelman laatiminen. Kaavan tarkoituksena on mahdollistaa Kempeleen aseman itäpuolisen laiturin rakentaminen ja liikennejärjestelyt Asemantie-Kaartotie kohdalla sekä melurakenteet radan varressa ratasuunnitelman mukaisesti kunnan maankäytön suunnitelmiin yhteensovittaen.

Hankealueella sijaitsee Kempeleen kulttuuriympäristöohjelman rakennuskantainventoinnin kohde 13, Valtion rautatiealueen rakennukset, Asemantie 8-12 läheisyydessä (9 rakennusta). Voimassa olevassa Kempeleen asemakaavassa alueella ovat määräykset LR (rautatiealue) ja LRT (rautatiealue, jolla ympäristö säilytetään). Voimassa olevassa Taajaman osayleiskaavassa 2040 maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde 13 kuuluu kulttuurihistoriallisesti merkittävään alueeseen, jolla mahdollisen täydennysrakentamisen tulee tukea kulttuuriympäristöarvojen säilymistä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta antamassaan lausunnossa museo on katsonut, että asemakaavamerkintöjä voidaan muuttaa, mikäli samalla turvataan alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen niin rakennusten, kuin puustomaisen ympäristönkin osalta.

Suojelumerkintöjä on tarkistettu rautatieaseman ympäristössä. Rautatiealueen osa ja palvelurakennusten tontti (P) on osoitettu alueeksi, jolla ympäristö säilytetään (/s). Päärakennuksille on annettu erilliset suojelumääräykset sr-10 ja sr-20. Nämä alueet korvaavat voimassa olevan asemakaavan LRT-alueen. LR/s ja P/s merkinnät tukevat niillä alueilla sijaitsevien sr-10 ja sr-20 suojeltujen rakennusten säilymistä, mutta myös kokonaisuutena ottaen ympäristön säilymistä. Sr-20 kaavamääräyksessä on hyvin huomioitu se, että mikäli rakennuksessa on aiemmin suoritettu rakennustaiteellisten arvojen vastaisia toimenpiteitä, on ne uusien korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava entistään.

On myös hyvä, että yleismääräyksissä on otettu huomioon maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristön kohde, Pohjanmaan rantatien historiallinen tielinjaus, joka tulee säilyttää ja tien kulttuurihistorialliset arvot ja historiallinen luonne tulee ottaa huomioon tieympäristöä muuttavissa hankkeissa sekä tien kunnossapidossa.

Valtion rautatiealueen rakennusten ja ympäristön säilyminen on turvattu riittävässä ja tarkoilla suojelumerkinnöillä ja kaavamääräyksillä sekä rakennuskohtaisesti että ympäristön osalta soveltuvasti.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa Kempeleen rautatiealueen tarkistuksen asemakaavamuutoksen luonnoksesta rakennetun kulttuuriympäristön ja arvokkaiden maisema-alueiden osalta.

Pasi Kovalainen
kulttuuriperintötyön johtaja

Karoliina Kikuchi
rakennustutkija

Tiedoksi Museovirasto / Kulttuuriympäristön suojelu -yksikkö
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / Alueidenkäyttöyksikkö

Vastine Pohjois-Pohjanmaan museolle rakennetun kulttuuriympäristön osalta:

Lausunto ei aiheuta muutoksia ehdotusvaiheen kaava-aineistoon.

Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos

**Pohjois-Pohjanmaan
pelastuslaitos**

Lausunto

1 (1)

Dnro:

Ohjaus ja turvallisuusviestintä

20.11.2024

Kempeleen kunta
kirjaamo@kempele.fi

Kempeleen asemakaavan muutos, Rautatiealueen tarkistukset

Asemakaavan muutos koskee Kempeleen asemakaavan korttelia 3026, korttelin 3028 tonttia 1, korttelia 5000 ja niihin liittyviä katu- viheralueita. Lisäksi muutos koskee rautatiealuetta ja sen läheisyyteen sijoittuvia puisto-, lähivirkistys-, suojaviher- sekä maa- ja metsätalousalueita. Kaava alue sijoittuu Keskustan tilastoalueen (101) pienalueille 002 Asemanseutu, 003 Ristisuo, 005 Riihivainio ja 006 Ollakka sekä Hakamaan tilastoalueen (103) pienalueelle 011 Hakamaa ja Väärälänperän tilastoalueen (210) pienalueelle 024 Väärälänperä. Suunnittelualueen koko on noin 298,1 ha.

Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos on tutustunut esillä olevaan asemakaavan muutoksen aineistoihin, eikä niistä ole huomautettavaa.

Jarkko Heikkinen
paloinsinööri
p. 044 703 8684
jarkko.heikkinen@pohde.fi

Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde

Vastine Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitokselle:

Lausunto ei aiheuta muutoksia ehdotusvaiheen kaava-aineistoon.

Suomen Erillisverkot Oy

Lähettäjä: ERVE_VP_kirjaamo <kirjaamo@erillisverkot.tuve.fi>

Lähetetty: torstai 5. joulukuuta 2024 7.12

Vastaanottaja: Kirjaamo <Kirjaamo@kempele.fi>

Aihe: VASTAUS: Lausuntopyyntö Kempeleen rautatiealueiden asemakaavatarkistusten luonnosvaiheesta // WO33959

Nro ERVE/2244/00.00.01.01/2024

Hei

Viitaten lausuntopyyntöönne 19.11.2024 koskien Kempeleen rautatiealueiden asemakaavatarkistusten luonnosvaihetta. Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Ystävällisin terveisin

Suomen Erillisverkot Oy

erillisverkot.fi

Turvallisuus tehdään yhdessä

Vastine Suomen Erillisverkot Oy:lle:

Lausunto ei aiheuta muutoksia ehdotusvaiheen kaava-aineistoon.

Telia Finland Oyj

Lähettäjä: Deski /Telia Finland Oyj /Tampere <production-desk@teliacompany.com>

Lähetetty: perjantai 13. joulukuuta 2024 8.39

Vastaanottaja: Kirjaamo <Kirjaamo@kempele.fi>

Kopio: Muraja Kaija <Kaija.Muraja@kempele.fi>

Aihe: RE: Lausuntopyyntö Kempeleen rautatiealueiden asemakaavatarkistusten luonnosvaiheesta

Hei,

Telia Finland Oyj:llä ei ole huomauttamista Kempeleen rautatiealueiden asemakaavatarkistusten luonnosvaiheen aineistosta.

Terveisin

Teemu Mustonen
Production Desk
Telia Company
p. 0201332710
www.telia.fi/televerkko

Vastine Telia Finland Oyj:lle:

Lausunto ei aiheuta muutoksia ehdotusvaiheen kaava-aineistoon.

Väylävirasto, rautateiden näkökulmasta

Väylävirasto
Trafikledsverket

Lausunto

1 (3)

VÄYLÄ/542/03.01.02/2024

13.12.2024

Kempeleen kunta
Tekniset palvelut / Kaavoitus
kirjaamo@kempele.fi

Lausuntopyyntö 20.11.2024

Kempeleen asemakaavan muutos, rautatiealueen tarkistukset

Taustaa

Kaava-alueen sijaitsee Liminka-Oulu -rataosan varrella Kempeleen liikennepaikan molemmin puolin ja on Liminka-Oulu kaksoisraide ratasuunnitelman aluetta. Alueella ei ole tasoristeyksiä. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa Liminka-Oulu kaksoisraiteen vaatimat rakenteet ja liikennejärjestelyt Kempeleen aseman kohdalla sekä radan varressa ratasuunnitelman mukaisesti, mm. mahdollistaa Kempeleen aseman itäpuolisen laiturin rakentaminen ja liikennejärjestelyt Asemantie-Kaartotie kohdalla sekä melurakenteet radan varressa.

Väyläviraston lausunto

Väylävirasto on tutustunut asemakaavan muutosehdotukseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta. Kaava osoittaa alueelle uutta rakentamista, jolloin on tarpeen huomioida tässä lausunnossa esiin tuodut radan läheisyyteen rakentamisen erityiskysymykset.

Rautatien suoja-alue

Suoja-alue tulee huomioida erityisesti palvelurakennusten korttelialueen kohdalla, jonka kaava-alueen raja jää vain noin 20 metrin päähän uloimman radan keskilinjasta. Rata-laissa (110/2007) määritetään rautatiealue, näkemäalue ja rautatien suoja-alue. Rautatien suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle uloimman raiteen keskilinjasta. Suoja-alueella koskevat määräykset tulee huomioida aluetta rakennettaessa. Suoja-alueelle ei saa sijoittaa varastoa, aittaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle taikka haittaa radanpidolle. Kielto ei koske rakennusten pitämistä asemakaava-alueella (rakennuksen määritelmä MRL 113 §). Suoja-alueella ei saa muuttaa maanpinnan muotoa eikä tehdä ojitusta tai muuta kaivutyötä siten, että muutoksesta voi aiheutua vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle taikka haittaa radanpidolle. Väylävirasto kiinnittää huomiota siihen, että väylien välittömässä läheisyydessä tehtävät maanrakennustyöt on suunniteltava ja

toteutettava siten, että tien tai radan vakavuudelle, rakenteille, kunnolle ja kunnossapidolle ei aiheudu riskejä.

Hulevedet

Hulevesiä ei saa lähtökohtaisesti ohjata radan kuivatusjärjestelmiin vaikeuttamaan radan kuivatusta. Hulevedet eivät myöskään saa lisätä radan alittaviin rumpuihin kohdistuvaa kuormitusta. Mikäli hulevesiä ohjataan radan alittaviin rumpuihin, tulee selvittää rumpujen kapasiteetin riittävyys lisääntyville hulevesille. Myös hulevesien johtamisesta teiden tai ratojen sivuosiin on sovittava erikseen. Tarkastelut tulee tehdä seuraavan Väyläviraston ohjeen mukaisesti:

- Teiden ja ratojen kuivatuksen suunnittelu (VO 93/2023).

Ajantasainen ohje on aina tarkistettava ohjeluetelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluetelo>).

Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä

Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat tärinähaitat. Tärinätorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisusta päätettäessä. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinänvaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Lisätietoja aiheesta on saatavilla Ympäristöministeriön ohjeesta Melun- ja tärinätorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:28, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165049>).

Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut:

- Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa (VTT working papers 50, Espoo 2006)
 - Ohjeita liikennetärinän arviointiin (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011)
 - Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi (VTT tiedotteita 2425, Espoo 2008)
- Julkaisuissa on annettu tärinään ja runkomeluun liittyviä suosituksia. Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: <https://www.vtt.fi/julkaisut>.

Väylävirasto muistuttaa, että tärinätorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä tärinätorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin tärinätorjunnan kustannuksiin.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta.

*Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Väylävirastossa asian on ratkaissut Osastonjohtaja Jaakko Knuutila ja esitellyt Asiantun-
tija Malla Mälkki.*

Jakelu	Kempeleen kunta
Tiedoksi	Niko Klasila Taru Rouvinen, Ramboll CM Oy Karn Hämäläinen, Ramboll CM Oy Arja Lesonen Ossi Patrikainen Juhan Tyrväinen Mikael Takala Taiju Virtanen Pohjois-Pohjanmaan ELY, L-vastuualue Pohjois-Pohjanmaan ELY, Y-vastuualue Väyläviraston kirjaamo

Vastine Väylävirastolle:

- Osoitetaan *Rautatien suoja-alueeksi varattu alueen osa* viivamerkintänä kartalle:
- Lisätään rautatien suoja-aluetta ja hulevesien hallintaa koskevat yleismääräykset:
 - o *Ratalain 37 §:n mukainen rautatien suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle uloimman raiteen keskilinjasta. Suoja-aluetta koskevat määräykset ja toimenpiderajoitukset tulee huomioida aluetta rakennettaessa.*
 - o *Hulevedet tulee käsitellä siten, etteivät ne aiheuta haittaa rautatien kuivatukselle.*
- Kaavamuutoksessa tärinävaikutukset on otettu huomioon toimintojen sijoittelussa ja kaavamääräyksissä tär1, tär2. Yleismääräyksessä on annettu tärinäluokituksen mukaiset tavoitearvot rakentamiselle.

Mielipiteet ja niiden vastineet

Mielipide 1

Kempeleen asemakaavan muutos
Rautatiealueen tarkistukset
Asianumero 244Dno-2024-15
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kempele 20.12.2024

MIELIPIDE/LAUSUNTO

Viittaan myös 20.2.2024 tekemääni mielipiteeseen/lausuntoon asiassa 244Dno-2024-5. Siinä on samaan alueeseen liittyviä kommentteja.

1. Tervapääskyjen pesimäpaikka/-paikat tulee selvittää ennen hakkuita tai rakennusten purkua

Asemakaavaluonnoksessa sanotaan sivulla 34: "Uusi katuyhteys Suotieltä sijoittuu huomionarvoisen tervapääskyn havaintoalueelle. Tälle alueelle on osoitettu kaavaluonnoksessa säilytettävää puustoa suojaviheralueelle." – Tervapääsky ei kuitenkaan kyhää pesänsä mihin tahansa säilytettävään puuhun, vaan se on kolopesijä. Jos tervapääskyllä on pesäkoloja männyissä – niin kuin Kempeleessä muutamassa muussa paikassa on – niin ei auta, vaikka puustoa säilytetään suojaviheralueella sellaisessa kohdassa, jossa pesäkoloja ei ole. Kolot lienevät tikkojen jäljiltä, tervapääsky ei itse tee niitä. Erittäin uhanalainen tervapääsky voi pesiä rakennusten koloissa, puunkoloissa tai sitä varten asennetuissa pöntöissä.

Tiira-tietokannassa on niin runsaasti havaintoja tervapääskyistä radan molemmilta puolilta, että on selvää, että tervapääskyjä pesii joko kaavoitettavalla alueella tai aivan sen lähellä.

Kaavoitettavalta alueelta tai sen läheltä on tehty ainakin kaksi linnustoselvitystä. Rambollin linnustoselvitys Zatelliitin alueelta vuodelta 2020 ei ulotu aseman ja meijerin seudulle. Selvityksen kerrotaan keskittyneen peltoalueille. Vieressä osakopio Rambollin lintuselvityksen kartasta sivulla 17. (https://www.kempele.fi/media/tiedostot/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto/zatelliitin-laajennus/zatelliitin_luontoselvitys_06102020.pdf).

Kartta 4. Suojellisesti huomionarvoisten lintulajien revirit tai havaintopaikat

Tervapääskyjä Rambollin selvityksessä ei havaittu. Kuitenkin Tiira-tietokannasta löytyy tervapääskyhavaintoja myös vuodelta 2020 asemanseudulta.

Maconin luontoselvityksessä vuonna 2024 radan itäpuoli kuului selvitysalueeseen ja tervapääsky on siellä havaittu, mutta ei pesivänä (s. 30). Tervapääskyn havaitsemisen symboli, vaaleaksi väritetty pallukka, on merkattu aivan radanvieristen viljasiilojen viereen pohjoispuolelle. Juuri siitä kohdasta ollaan metsikköä hakkaamassa.

En pidä Maconin selvitystä luotettavana tervapääskyn osalta seuraavista syistä. Luontokartoituskäynnit tehtiin 6.5.2024, 23.5.2024, 25.-26.7.2024 sekä 21.8.2024 (s. 3).

- Ensimmäisen kartoituskäynnin aikaan 6.5.2024 tervapääskyt eivät vielä olleet saapuneet muutoita. Tiira-tietokannan (salaamattomien merkintöjen) mukaan ensimmäinen havainto tervapääskyistä Kempeleessä oli vasta 16.5.2024.

- 23.5.2024 "Komeetantien lähiympäristössä kartoitettiin viitasammakkoa samalla pesimälinnustoa havainnoiden" (s. 9-10). Kartoitusaika oli klo 8.45-12.50 eli 4 tuntia 5 min. Tervapääskyt eivät ehkä ole kuuluneet tähän "Komeetantien lähiympäristöön"? Lisäksi "23.5.2024 linnustokartoituksessa äänihavaintojen saamiseen saattoi vaikuttaa liikenteen melu". Ainoastaan 21.8. käynnillä kerrotaan havainnoidun asemanseudulla (jolloin tervapääskyt ovat jo muuttaneet).
- Kesäkuu on tervapääskyn pesinnän ydinaikaa. Silloin luontokartoituskäyntejä ei tehty.
- 25.-26.7.2024 "iltana ja yönä Komeetantien lähiympäristössä kartoitettiin - - kasvillisuutta, pesimälinnustoa sekä auringon laskettua tehtiin lepakkokartoitus." Kartoitusaika oli klo 22.50–1.55 ja 2.55–3.55. Kartoitus on siis alkanut vasta klo 22.50 (ilmeisesti 25.7.2024?). (S. 9-10.) Itse olen kirjannut Tiira-tietokantaan tervapääskyistä havainnon samalta ajalta 25.7.2024 klo 23.10, jolloin tervapääskyt ovat lennelleet Ristisuolla Mikkosentiellä kirjaukseni mukaan aika matalalla. En nyt saa selville moneltako aurinko on laskenut 25.7. eli kuinka myöhään tervapääskyt ylipäättään ovat lennelleet.
- Viimeinen luontokartoituskerta on ollut 21.8.2024, ja silloin kerrotaan havainnoidun asemanseudulla. Siihen aikaan kuitenkin tervapääskyt ovat jo muuttaneet. Itse olen kirjannut Tiiraan viimeisen tervapääskyhavaintoni 28.7.2024. Muistelen, että tervapääskyjä kuului vielä muutama päivä, sitten ne lähtivät muutolle. Vihiluodossa on havaittu 23.8.2024 vielä yksi tervapääsky.

Miten tervapääsky sitten todetaan pesiväksi eikä vain havainnoiduksi? Suomessa on parhaillaan menossa ympäristöministeriön rahoittama nelivuotinen pesimälinnuston kartoitus eli lintuatlashanke. Tervapääskyn osalta pesinnän varmistamiseen annetaan seuraavat ohjeet:

"Tervapääsky Apus apus

Puuttuu pohjoisimmasta Lapista. Pesii hyvin monenlaisissa rakennuksissa, matalallakin (5 m). Pesii myös kottaraispöntöissä ja nykyään harvemmin luontaisessa ympäristössään puunkoloissa. Heinäkuussa poikasten aikana käy ahkerasti pesäpaikalla. Paikka löydettävissä emojen kierrellessä rakennuksia /rakennusryhmää. Pesimävarmuusindeksien laajasta ohjeesta:

Jotkin lajit (esim. tervapääsky, kesykyyyhky) esiintyvät pesimäaikaankin parvina, jolloin tulkinta pareiksi on hankalaa. Tällöin tulkitaan konservatiivisesti: kertaalleen havaitulle parvelle sopii pesimävarmuusindeksi 2 ruudulla, jolla lajin pesintä on mahdollista. Parvihavainnolle toisena päivänä samalla paikalla annetaan pesimävarmuusindeksi 4. Tulkinta pariiksi (indeksi 3) voi kuitenkin onnistua esim. paritteluhavainnon perusteella tai koiraan ruokkiessa naarasta."

https://lintuatlas.fi/wp-content/uploads/2023/08/Lintuatlas_Lajikohtaiset-ohjeet_v20230804.pdf
(Kursivointi alkuperäislähteessä.)

Jos siis tervapääskyparven havaitsee yhtenä päivänä, pesimäindeksi on: 2 Mahdollinen pesintä. Jos tervapääskyparven havaitsee kahtena päivänä, pesimävarmuusindeksi nousee mahdollisesta todennäköiseen, pesimäindeksi on: 4 Todennäköinen pesintä. Itse olen antanut tervapääskylle Tiira-tietokantaan pesimäindeksin 4 (todennäköinen pesintä) Ristisuolla heinäkuussa 2024. Atlaksessa havaintoalue on kuitenkin 10 km x 10 km kokoinen ruutu. Tervapääskyn pesimäpaikan täsmällinen asettaminen tarkasti rajatulle kapealle selvitysalueelle voi olla haastavaa, kun maastoaika on lyhyt ja lepakkoselvityksen takia pakko osittain kohdentaa yöaikaan.

Tervapääskyn pesintä tarvitsee tarkempaa selvitystä. Jos tervapääskyt eivät pesi siinä, mihin se Maconin linnustoselvityksessä on siilon viereen merkattu (= havainto), niin missä ne pesivät? Kaavoitusalueella radan vieressä on useita sopivia kohtia, siilojen lisäksi mm. meijeri ja tietenkin puusto, jos on sopivia koloja.

2. Komeetantien ympäristön luontoselvityksen (Macon 2024) kuvaviittaukset ovat virheellisiä

Luontoselvityksessä on alueen eri luontotyyppisiä havainnollistavia valokuvia. Kuvaviittausten numerointi on kuitenkin virheellinen. Tämä tekee lukemisesta hankalaa erityisesti silloin, kun kuva, johon viitataan, ei ole samalla sivulla. Luontoselvityksen ovat tehneet pääasiassa kaksi opiskelijaa, ja tarkastajalta kuvaviittausten virheellisyys on jäänyt huomaamatta. Virheet johtuvat mahdollisesti tekstinkäsittelyssä käytetystä automaattisesta numeroinnista, jossa jokin on mennyt pieleen. Kempeleen kunta voisi pyytää Maconilta tekstin korjaamista. Esimerkkejä virheellisistä kohdista:

- Sivu 53: "Alueelta tavatuista lajeista uhanalaisuusluokitukseltaan erittäin uhanalaisiin kuuluvat rautatien itäpuolen metsäpalstasta (Kuva 13, alue 4) havaitut hömötiaiset ja viherpeipot sekä alueen yllä lentävät tervapääskyt." – Kuva 13 löytyy sivulta 41, mutta se esittää Komeetantien ja Eteläsuomentien läheistä niittyä. Oikea kuva uhanalaisten lintujen pesimäpaikoista lienee kuva 5 sivulla 31? Tämä karttakuva on keskeinen tulosten ymmärtämisen kannalta. Viittaukset kyseiseen karttaan ovat järjestään väärin.

- Sivu 36: "Hakamaan alueella on myös aukeammalla kohdalla, Pulkkisentien ja Hakakujan risteyksestä etelämmässä asutuksen läheisyydessä, pieni villiniitty (Kuva 16)." – Kuva 16 on sivulla 45 ja se esittää metsää paljon etelämpänä radan varressa. Oikea kuva lienee sivulla 37 (Kuva 9). Kuvatekstissä ei puhuta villiniitystä, vaan "aukeammasta alueesta". Biologiaa tuntemattoman lukijan on itse yritettävä päätellä, onko tämä aukeampi alue se villiniitty.

- Sivu 46: "Suon eteläpäädyssä on pullosaravaltainen rimpipinta (Kuva 27) - - ". Kuvaa 27 ei ole olemassa, mutta googlettamalla "pullosara" lukija saattaa epäillä kyseessä olevan kuva 20 sivulla 46. Tai sitten kuva 18 tai 19. Tunnen selvitysalueen maaston hyvin, joten koostekarttakuva kuvauspaikoista kuvaussuuntineen (vertaa luontoselvitys Kuivalanperältä) olisi auttanut hahmottamaan, mistä kuva on otettu ja mihin suuntaan. Sekin helpottaisi, jos kuvan alla kuvatekstissä lukisi esim. "pullosaravaltainen rimpipinta", jolloin oikean kuvan yhdistäminen tekstiin onnistuisi helpommin. Tekijät ovat varmaankin halunneet välttää toistoa, mutta kuvatekstien yhtenevyys tekstin kanssa edistäisi helppolukuisuutta vaikei numerointivirheitä olisikaan.

3. Luontoselvityksen aluerajaus ja hömötiaisiin liittyvää asiaa

Maconin luontoselvitysalue on rajattu suoalueen itäpuolella siten, että rajaus kulkee keskellä metsää eikä ulotu Susikorventien jatkeena olevalle kävelytielle, mikä olisi luonnon kannalta luonteva rajauskohta. Samoin Jupiterintien pohjoispuolella rajaus on keskellä metsää. Merkkasin nämä kohdat punaisella ympyrällä (kuva vieressä). Omat havaintoni hömötiaisesta ja leppälinnusta jäävät juuri ja juuri rajauksen ulkopuolelle (punaiset pallukat kuvassa). Lintuhavaintoni on merkattu Tiira-tietokantaan.

Hömötiaisen pesintää löytyi kyllä luontoselvityksessä selvitysalueeltakin, punaisella ympyrällä merkkamani kohdan luoteisosasta.

Punaisella ympyrällä merkattun alueen koillisosa on pitkään ollut myytävänä yritystontiksi. Metsä oli pystyssä vielä viimeksi kun kävin.

Asemanseudun visiossa Jupiterintien pohjoispuoli hömötiaisineen kaikkineen on visioitu kerrostalojen ja työpaikkojen alueeksi. Viittaan mielipiteeseeni 20.2.2024.

Sekä Rambollin linnustaselvitys (2020, Zatelliitti) että Maconin luontoselvitys (2024) ovat hömötiaisten osalta surullista luettavaa. Ramboll löysi selvitysalueeltaan yhden hömötiaisen reviirin. Se oli Komeetantien

pohjoispuolen metsässä. Selvityksessä kerrotaan tuon kolmen hehtaarin metsän olevan monimuotoisuuden kannalta arvokasta tuoretta kangasmetsää, jossa on lahoppuuta ja hömötiaisen reviiri. Sivulla 20 johtopäätöksissä sanotaan: "Tarjusperän metsäsaarekkeessa oli reviirit erittäin uhanalaisiksi luokitelluilla hömötiaisella ja viherpeipolla. Hömötiasta voidaan pyrkiä suojelemaan varttuneita metsiä ja lahoavaa lehtipuuta jättämällä." - Kun Macon tulee neljä vuotta myöhemmin tekemään luontoselvitystä edellä mainitun alueen viereen, on Kempeleen kunta hakannut tuosta monimuotoiseksi todetusta hömötiaisen reviirimetsästä noin puolet yritystontin pohjaksi.

Myös Macon löytää muutaman hömötiaisen reviirin, tällä kertaa etelämpää Jupiterintien pohjoispuolelta. Kuten Ramboll aiemmin, myöskin Macon kertoo hömötiaiskannan vähenemisestä. Mutta myöskään Maconissa ei (uskalleta?) suositella hömötiaisen reviirin säästämistä, vaan sanotaan, että "alueen muuttamisessa on hyvä huomioida lintujen pesimäajat" (s. 53 – 54). On todella surullista, että luontoselvitys tekemällä täytetään kyllä lain pykälä, mutta todellisuudessa saadaan vain selville, mitä tuhoataan. Ymmärtääkseni luontokartoittajat eivät voi työnsaantiaan ajatellen suositella, että rakentamisesta luovuttaisiin.

Maconin luontoselvityksessä suositellaan säilytettäväksi suo sellaisenaan. Yllätys yllätys, suolle ei alun perinkään oltu rakentamassa mitään, paitsi ehkä kevyen liikenteen reitti visiossa suota kiertämään.

4. Metsänhoitotyöt

Luontoselvityksen sivulla 22 sanotaan: "[Luontoselvityksen] Alueilla ei ole toteutettu viime vuosina metsänhoidollisia toimenpiteitä, tai tehty metsänkayttöilmoituksia (Suomen metsäkeskuksen avoin metsä- ja luontotieto (WFS), 2024)."

Mitä tarkoittaa "viime vuosina"? Kunta on tehnyt Ristisuolla taajamametsien hoitotyötä ja harvennushakkuita vuonna 2021. Näistä löytyy tiedote kunnan nettisivuilla (kuva alla vasemmalla) sekä kartta hoitotöistä 2021 (kuva alla keskellä). Oikeanpuolimmaisena kuvaan olen punaisella merkannut luontoselvitykseen kuuluneet alueet, joihin on kohdistunut hakkuita vuonna 2021. Oikeanpuoleisimman kuvan pohjana on osakopio luontoselvityksen aluerajauksen kartasta luontoselvityksen sivulta 11.

Ristisuon taajamametsien hoitotyöt alkavat
14.10.2021

Ristisuon taajamametsien hoitotyöt alkavat 14.10.2021. Tänä päivänä on aloitettu metsien hoitotyöt, joihin kuuluu muun muassa metsien harvennushakkuita ja metsien hoitotyöitä. Työt tehdään Ristisuon taajamametsien alueella, johon kuuluu muun muassa metsien hoitotyöitä ja metsien hoitotyöitä.

Lisätietoja on saatavilla kunnan sivustalta tai puhelimitse. Lisäksi on saatavilla kunnan sivustalta tai puhelimitse.

- Ristisuon taajamametsien hoitotyöt
- Ristisuon taajamametsien hoitotyöt

Metsänhoitotyökarttaan ei ole merkitty sinisellä värillä suon pohjoispuolta. Muistaakseni kuitenkin tätäkin aluetta harvennettiin voimakkaasti ja tehtiin hakkuita yritystontteja tai niiden infrastruktuuria varten. Alla vasemmalla kuva, jonka olen ottanut 12.10.2021. Kuvauspaikka (muistinvarainen, ei koordinaatteja) on merkitty yllä olevaan oikeanpuolimmaisena kuvaan vihreällä nuolella lähellä kuvan keskikohtaa. Kuvaussuunta länteen eli selvitysalueelle päin. Kuvan takaosassa erottuu kantoja. Lisäksi kaksi muuta kuvaa 12.10.2021

koivupötkkelöistä selvitysalueelta tai aivan sen vierestä. – En tiedä millaista merkitystä sillä on, onko selvitysalueella tehty metsänhoitotöitä viime vuosina. Huomioni vain kiinnittyi siihen, ettei väittäjä pitänyt paikkaansa, jos kolme vuotta sitten kuuluu käsitteeseen ”viime vuosina”.

5. Viheralueet radan itäpuolella

Jos kavasuunnitelma toteutuu, Ristisuon viheralueet vähenevät entisestään. Viljasiilojen pohjoispuolinen metsikkö harvennettiin jo vuonna 2021; kaavassa metsikössä silpaistaan noin puolet pois uuden kadun sekä mastolle rajatun aitauksen takia. Radanviereisestä puustosta häviää lähes kaikki. Oletettavasti radanviereinen hiekkatie päällystetään asfaltilla, ja kun varjostava puusto on poistettu, on muutettu vilpoisa hiekkatie kuumaksi asfalttitieksi koirien kiusaksi.

Kempeleen keskusta-alueen vision (KAVIo) teemakartalla ”Kartta viherympäristön tavoitetilasta” vihertilanne näyttää varsin erilaiselta, ks. kuvakopio alla (<https://www.kempele.fi/asuminen-ja-ymparisto/suunnitelmapankki/muut-suunnitelmat-ja-selvitykset/kavio-keskusta-alueen-visio/kavion-teemakartat.html>)

Teemakartta tulisi päivittää todenmukaiseksi. Radan itäpuolelle ollaan jättämättä korkeintaan jokunen puurivi, ei yhtenäistä vihreää (jota on kuvassa hassusti merkattu radan päälle). Teemakartassa suoalueen pohjoispuolen metsät eivät näy vihreänä eli ne aiotaan hakata hömötiaisineen päivineen. Teemakartta tulisi päivittää, jotta nähdään, miten vähän virkistysaluetta ja lähiluontoa ollaan jättämässä Ristisuolle.

Kartta viherympäristön tavoitetilasta.

Vastine Mielipiteeseen 1

Kempeleen kunta on pannut kiittäen merkille mielipiteen antajan aktiivisuuden kunnan suunnittelu- ja kaavahankkeissa. Mieli-piteessä nostetaan esiin aseman ympäristön, Komeetantien ympäristön ja Ristisuon alueen luonto- ja viheralueisiin liittyviä arvoja ja tehdään tarkkoja huomioita hankkeessa käytettyihin luonto- ja taustaselvityksiin. Huomiot koskevat pääsääntöisesti kaavarajausta laajempaa aluetta.

Palaute antaa aihetta yleisiin pohdintoihin viheryhteyksistä sekä muutamiin tarkennuksiin käsillä olevan kaavan rajauksen sisällä ja sen kaava-aineistossa. Kaavarajauksen ulkopuolista aluetta koskeva palaute pyritään huomioimaan muissa alueen tulevissa kaavaprosesseissa.

1. Tervapääskyjen pesimäpaikka/-paikat tulee selvittää ennen hakkuita tai rakennusten purkua

Kuva katulinjauksen sijoittumisesta ilmakuvakartalle 2024.

Katulinjauksessa on pyritty hyödyntämään teollisuustontille ja rautatiealueelle sijoittuvat avoimet alueet siten, että puustoon kohdistuvat vaikutukset olisivat mahdollisimman vähäiset. Asemakaavan toteuttaminen ei edellytä rakennusten purkua. Uusi katuyhteys on osoitettu alueelle, joka *voimassa olevassa asemakaavassa* on osa teollisuustonttia. Uusi katuyhteys on esitetty sijoittuvaksi tervapääskyhavainnon alueelle. Laji.fi -aineiston mukaan myös muissa alueen lähikortteleissa on tehty useita tervapääskyhavaintoja 2021 alkaen. Kaavamuutoksen luontoselvityksissä ei ole voitu todentaa tervapääskyjen pesimistä alueella, joten selvityksiin perustuen asemakaavakadun linjaukselle ei nähdä estettä. Uusi tieyhteys edellyttää katu- ja ympäristösuunnittelua ennen kadun toteuttamista. Kadun

toteuttaminen ei ole ajankohtaista ennen kaksoisraiteen, alikulun ja ratasillan toteuttamista. Hankkeilla ei ole aikataulua.

2. Komeetantien ympäristön luontoselvityksen (Macon 2024) kuvaviittaukset ovat virheellisiä

Luontoselvitystä on selkeytetty raportoinnin, menetelmäkuvausten ja kuvaviittausten numeroinnin osalta ehdotusvaiheen aineistoon.

3. Luontoselvityksen aluerajaus ja hömötiaisiin liittyvää asiaa

Huomiot luontoselvityksen aluerajauksesta ovat aiheellisia, mutta koskevat alueita, jotka eivät kuulu tämän kaavan rajaukseen, esimerkiksi mielipiteessä punaisella ympyrällä merkitty alue ja hömötiaishavainnot jäävät asemakaavamuutoksen ulkopuolelle.

Asemanseudun visio on nimensä mukaisesti pitkän tähtäimen maankäyttöä ohjaava tulevaisuuskuva. Sen toteuttaminen edellyttää tulevaisuudessa uusia asemakaavaprosesseja, jotka puolestaan edellyttävät uusia luonto- ja ympäristöselvityksiä.

Suotien varressa oleva vähäpuustoinen suoalue ympäristöineen on tunnistettu Taajaman osayleiskaavassa 2040 luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi (luo-2): *Uhanalaisen lajin esiintymisalue taikka metsä- tai vesilain mukainen arvokas elinympäristö tai muu arvokas elinympäristö. Aluetta ei saa muuttaa niin, että uhanalaisen lajin tai alueen ominaispiirteiden säilyminen vaarantuu. Maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman maisematyölupaa (toimenpiderajoitus MRL 128§, 43.2§).*

Käsillä oleva kaavamuutos ei koske suoaluetta tai sen ympäristöä.

4. Metsänhoitotyöt

Luontoselvityksen tiedot perustuvat metsänhoitotöiden osalta Suomen metsäkeskuksen avoimeen metsä- ja luontotietoon. Aineistosta ei löydy tietoa asemakaava-alueella tehtävistä taajamametsien hoitotoimenpiteistä, koska niistä ei tehdä metsänkätöilmoituksia.

5. Viheralueet radan itäpuolella

Mielipiteessä pahoitellaan Ristisuon viheralueiden vähenemistä. Tässä kaavaprosessissa voidaan vaikuttaa viheralueisiin vain kaavarajauksen sisällä. Tässä kaavamuutoksessa osoitetaan ratasuunnitelman vaatimat muutokset rautatiealueen varauksiin ja liikennejärjestelyihin aseman kohdalla. Uusi katulinjaus pienentää kyllä hieman nykyisen asemakaavan mukaista puistoaluetta ja teollisuus- ja varastotontilla olevaa metsikköä, mutta turvaa nykyistä voimassa olevaa asemakaavaa suuremman viheralueen säilymisen rakentamisen ulkopuolella.

Kuva voimassa olevasta asemakaavasta ja kaavamuutosehdotuksesta ilmakuvakartalla.

Kaavassa ei merkittävästi pienennetä olevaa metsikköä ja mastolle varattu alue on sijoitettu aukkopaikkaan, mastoaluetta ei aidata. Ehdotuksessa mastomerkintä muutetaan ohjeelliseksi, mikä mahdollistaa putkimaston ja 10 m² laitetalan sijoittamisen maastokatselmoinnin perusteella. Kaavassa osoitetaan aseman kohdalla merkittävä määrä rautatieliikenteen aluetta viheralueeksi (EV), joten kaavallisesti viheralueiden määrä lisääntyy kaavarajauksen sisällä Asemanseudun ja Ristisuon alueella.

Mielipiteessä esitetään huomioita kaavan tausta-aineiston Keskusta-alueen vision viherympäristön teemakartasta. Visio on maankäytön kehittämisen suuntaviivoja hahmotteleva ohjeellinen suunnittelutyökalu. Teemakartta ei ole viherympäristön *nykytilakuvaus* vaan periaatteellinen esitys viherympäristön tavoitetilasta. Sen perusteella ei voi tehdä johtopäätöksiä yksityiskohdista. Suoalue ympäristöineen sisältyy teemakartassa esitettyyn säilytettävään viherkäytävään.

Visiota ei voida muuttaa tässä suunnitteluprosessissa. Visiota koskevat huomiot eivät aiheuta muutoksia ehdotusvaiheen kaava-aineistoon.